

The background of the cover is a complex, abstract pattern. It features a grid of lines in various shades of blue and green, creating a sense of depth and movement. A prominent 3D cube is visible, rendered with a grid of lines, suggesting a digital or architectural theme. The overall color palette is dominated by blues and greens, with some darker tones in the shadows of the cube and grid.

Kilpailuvirastosta markkinavirastoksi

JUHANI JOKISEN JUHLAKIRJA

Toim. Martina Castrén

Juhani Jokinen on työskennellyt kilpailuasioiden parissa 1980-luvulta lähtien, ensin kilpailuasiamiehen toimistossa ja myöhemmin Kilpailuvirastossa sen perustamisvuodesta 1988 lähtien. Kilpailuvirastossa Jokinen toimi muun muassa monopoliryhmän johtajana ja ylläjohtajana. Vuonna 2013 Jokinen nimitettiin Kilpailu- ja kuluttajaviraston pääjohtajan virkaan, josta hän jäi eläkkeelle syyskuussa 2018.

Kuva: Nina Kaverinen

Kilpailuvirastosta markkinavirastoksi

JUHANI JOKISEN JUHLAKIRJA

Toim. Martina Castrén

HELSINKI 2018

Julkaisija Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Toimittanut Martina Castrén
ISBN 978-952-6684-48-2 (sid.)
978-952-6684-49-9 (pdf)
Taitto Antti Hovila
Ulkoasu Taina Ståhl
Paino Oy Nord Print Ab, Helsinki 2018

Kirja on kokonaisuudessaan saatavilla osoitteessa:
kkv.fi/kilpailuvirastosta-markkinavirastoksi.

Sisältö

Lukijalle	5
Juhanille	11
OSA I: Ajankohtaisia kilpailuoikeudellisia ja -poliittisia kysymyksiä	15
Leena Lindberg: Yrityskauppa-avalvonta 20 vuotta	17
Olli Kauppi ja Sanna Syrjälä: Aineistot ja menetelmät modernissa yrityskauppa-avalvonnassa	43
Tom Björkroth: Rahasta, maksamisesta ja maksamisen markkinoista	63
Rainer Lindberg: Muodostaako kilpailu riskin pankkien vakavaraisuudelle? ...	89
Jarkko Vuorinen: Essentiaalipatentteja koskeva EU:n kilpailuoikeus ja -politiikka: pragmaattista reagointia muuttuneeseen toimintaympäristöön	111
Martina Castrén: Kilpailulain tulevat muutokset	131
Kalle Määttä: Kilpailuvaikutusten arviointi lainvalmistelun haasteena ...	153
Henrikki Oravainen: Yksi yhdestä -periaate tuottavuuden, kilpailukyvyn ja säädosvalmistelun laadun edistämiseksi	171

OSA II: Kilpailu- ja kuluttajaviraston laajeneva tehtäväkenttä	177
Anu Rajjas:	
Kilpailu- ja kuluttajapolitiikan tarkastelua markkinoiden toimivuuden näkökulmasta	179
Antti Neimala:	
Suomalaisen kuluttajapolitiikan kehityskulkuja	197
Tiina Astola:	
Katsaus EU:n yleiseen kuluttajansuojaan - oikeuksien määrittelystä täytäntöönpanoon	225
Maarit Taurula ja Niina Ruuskanen:	
Kokemuksia julkisten hankintojen valvonnasta Kilpailu- ja kuluttajavirastossa	237
Arttu Juuti, Peter Karlsson ja Mia Salonen:	
Julkinen valta markkinoilla - kilpailun edistämisestä kilpailuneutraaliteettivalvontaan	263
Peter Berglund:	
Kilpailuviranomaisen tietoteknisen tutkinnan valmiuksien kehittyminen	293
Tietoa kirjoittajista	312

Juhanille

Parahin Juhani,

Olet ollut kolmenkymmenen vuoden ajan mukana käytännön kilpailupolitiikassa. Olet tänä aikana ehtinyt nähdä Suomen kilpailupolitiikan pitkän kaaren: alkaen ensimmäisestä modernista kilpailulaista, jatkuen kehityksenä, jonka myötä olemme päätyneet osaksi eurooppalaista kilpailuperhettä. Et ole ainoastaan kokenut tätä muutosta, vaan olet ollut vahvasti mukana tekemässä sitä: uuden valvontaregiimin luominen, yrityskauppaavalvonnan käynnistäminen, kilpailusäännösten modernisointi, Kilpailuviraston päällikkyyys ja lopulta Kilpailu- ja kuluttajaviraston luominen, toiminnan käynnistäminen ja kilpailu- ja kuluttajapolitiikan toimeenpanon yhteenhitaaminen.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston pääjohtajanakin sinulle perusjuridiikka oli pitkän linjan lakimiehenä mieluista perusduunia: virastolaisille tuli tutuksi se hetki palaverissa kun virastopäällikkö kaivoi lakikirjan esille ja siteerasi sopivaa kohtaa kulloisenkin ongelman ratkaisevasta lakipykälästä. Asiantuntemuksesta saivat nauttia myös ulkopuoliset, oli kyse sitten kilpailulain uudistamisesta tai tietojenvaihtopykälien uudistamisesta. Minulle insinöörinä tuli keskustelujen oheistuotteena rautaisannos paitsi pykälistä myös monista laajemmista oikeustieteen kysymyksistä vaikkapa eri lakien välisestä suhteista tai roomalaisen oikeuden merkityksestä nykypäivän lainsäädännössä.

Perusjuristiksi et kuitenkaan ole jämähtänyt vaan myös taloustieteellinen näkökulma on vahvasti mukana ajattelussasi niin kuin hyvällä kilpailujuristilla kuuluukin. Tämä näkyi vahvasti näkemyksissäsi vaikka olitkin kauhistelevinasi sitä hetkeä kun ensimmäisen kerran näit taloustieteellisen kaavan yrityskaupapäätöksessä.

Saattaa olla pieni yllätys, mutta päällimmäisenä kanssasi työskentelystä jää mieleen huumori. Kyllä, pääjohtaja Jokisella on hyvä huumorintaju. Vaikka asiat, joita viraston sisäisissä keskusteluissa käsitellään olivat vakavia ja merkityksellisiä, jokapäiväisessä työssä oli myös paljon huumoria ja hymyjä mukana.

Kiitos erityisesti näistä hetkistä.

Timo Mattila, Ylijohtaja, Kilpailu- ja kuluttajavirasto

Kära Juhani,

Jag minns vårt första möten i korridorerna på DG Comp i Bryssel Avenue Cortenberg 150, i början av 90-talet. Du var – om jag minns rätt – utsänd från Konkurrensverket för en kortare placering inför, eller i samband med Finlands anslutning till EG, som det hette på den tiden. Jag själv var antingen nationell expert eller nyanställd EG-tjänsteman. Vi var båda på The Merger Task Force, MTF. Och vi lärde oss mycket om hur konkurrensärenden kan hanteras på ett lite annat sätt än de vid den tiden rådande arbetsformerna på nordiska konkurrensmyndigheter.

Det har nu gått 20-25 år sedan den tiden och såväl det svenska som det finska konkurrensverket har utvecklats till professionella bevisvärderande organisationer som befinner sig väldigt långt ifrån den nivå de hade på tidigt 90-tal då vi hade en förhandlingskultur och agerade lika mycket på känsla och tyckande som på ett systematiskt bevisvärderande sätt.

Mycket har blivit bättre och naturligtvis har det varit en stor glädje för oss att på olika sätt få bidra till den omvandlingen i våra respektive länder.

Det var en stor glädje för mig, när jag 2009 klev in i rollen som GD för Sveriges Konkurrensverk, att du Juhani hade motsvarande roll i Finland. Att redan från första mötet känna sig bekväm och bekant med en av kollegorna i det nordiska samarbetet kändes särskilt bra, då jag ju kom in i vårt nordiska samarbete direkt från Bryssel där jag befann mig mellan 1996–2009.

Jag har många goda minnen av våra nordiska möten under de åtta år vi deltog för våra respektive länder och tillsammans med vår övriga nordiska kollegor utvecklade det nordiska samarbetet med en rad rapporter om olika sakfrågor, men kanske framför allt mot att bli ett riktigt användbart verktyg för benchmarking av metoder och tankemodeller och ett forum för stöd inom GD-gruppen vid alla de olika utmaningar som en myndighetschef drabbas av under en lång period på en viktig myndighet.

Jag kommer alltid att minnas dig som en person med stor integritet, förmåga att tänka utanför boxen, men mest som en vän med humor och stort personligt engagemang.

Jag önskar dig all lycka till på dina fortsatta äventyr!

Bästa hälsningar

Dan Sjöblom, Generaldirektör, Post- och telestyrelsen

Dear Juhani!

I am indescribably happy for having had the opportunity to cooperate with you and the Finnish Competition Authority. We are very thankful for the support you have given us. Ten years ago, when I started as the Head of Estonian Competition Authority, I was pleasantly surprised by the high level of our Authority. This was largely due to the aid and support provided by our Finnish colleagues. Once again, thank you for giving us a chance to learn from your experience.

The first thing that comes to mind when thinking about the close relations between Finland and Estonia is our joint history. Estonians as a small nation may feel joy, that Finland has always supported us. During the 1990s, the most important goal for Estonia was to join the EU and Finland's support in achieving this was crucial. In addition, we will never forget the events that took place 100 years ago, when Finland was one of the first countries to help us in the Estonian War of Independence.

I have always enjoyed discussions with you about the free market economy, state's role in the economy, politics as well as about history. We have shared common understanding that free market economy gives us the best results and overregulation only diminishes the possibilities of economic growth. The design of electricity market in Nordic countries and Finland has been an inspiration for Estonia. Finland and other Nordic countries have been initiators in creating open electricity market. Following Finland's example, Estonia has also made wise decisions and joined the Nordic market in 2013.

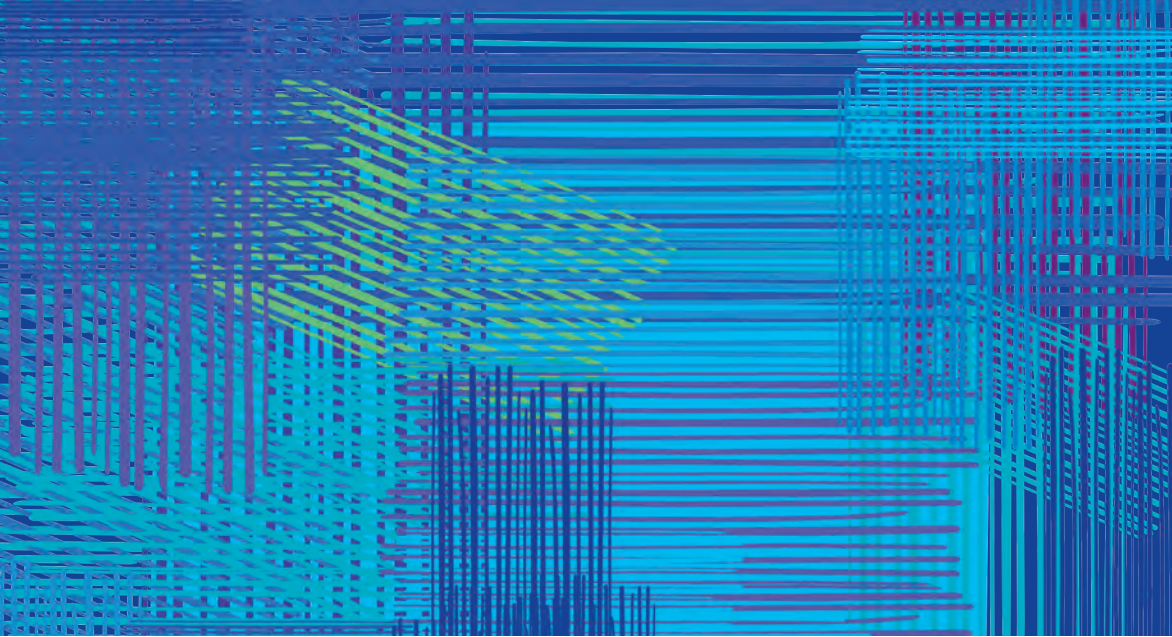
We have learned a great deal from our Finnish colleagues also about as complicated sectors as intercity bus transportation and health care. You have shown us, that it is possible to create effective market in the bus transportation sector. Maybe Estonia has also shown some good examples that could be well followed in Finland. Be it our e-government or liberal taxi market. Liberalisation of the latter is one of your greatest achievements. We have also had interesting discussions about the health care reforms in Finland. In this market, we also have a lot to learn from you. At the same time, we must face the fact that it is a lot easier to find good solutions in a bigger market than in Estonia's small market. A solution here would be of course to integrate our economies

even more, just like a joint state of Estonia and Finland was discussed more than 100 years ago. An Estonian writer Gustav Suits articulated 100 years ago: “Let us be Estonians, but also become Europeans!” These words have inspired us and thanks to support from Finland, it has become a reality in today’s Europe.

Thanking you for excellent cooperation and friendship,
Märt Ots, Director General, Konkurentsiamet

Tietoa kirjoittajista

Tiina Astola	OTL, VT, pääjohtaja, Euroopan komissio (DG Just)
Peter Berglund	MSc, BBA, järjestelmäasiantuntija KKV
Tom Björkroth	VTT , dosentti (oikeustaloustiede) & Forskningsledare, Åbo Akademi
Martina Castrén	OTM, KTM, erikoistutkija KKV
Arttu Juuti	OTK, apulaisjohtaja KKV
Peter Karlsson	OTK, erikoistutkija KKV
Olli Kauppi	KTT, pääekonomisti KKV
Leena Lindberg	OTK, KTM, MA, osakas Asianajotoimisto Krogerus Oy
Rainer Lindberg	VTM, MA, OTM, apulaisjohtaja KKV
Timo Mattila	DI, VTM, ylijohdaja KKV
Kalle Määttä	OTT, kilpailuasiainneuvos KKV
Antti Neimala	OTK, VT, osastopäällikkö TEM
Henrikki Oravainen	VTM, kehityspäällikkö KKV
Märt Ots	MSc, PhD (energy economics), General Director Konkurentsiamet
Anu Raijas	MMT, dosentti (kuluttajaekonomia), tutkimuspäällikkö KKV
Niina Ruuskanen	HTM, erikoistutkija KKV
Mia Salonen	KTM, tutkimuspäällikkö KKV
Dan Sjöblom	Jur kand, General Director Post- och telestyrelsen
Sanna Syrjälä	OTK, MA, tutkimuspäällikkö KKV
Maarit Taurula	OTK, tutkimuspäällikkö KKV
Pekka Timonen	OTT, kansliapäällikkö OM
Jarkko Vuorinen	OTT, VTK, LL.M, VT, erikoistutkija KKV

KKV Kilpailu- ja
kuluttajavirasto

